

Kraków, 14.02.2022 r.

Sz. P. Andrzej Szweda-Lewandowski
Generalny Dyrektor Ochrony
Środowiska

za pośrednictwem

Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Krakowie
ul. Mogilska 25, 31-542 Kraków

SKARGA

Na podstawie art. 227 Kodeksu Postępowania Administracyjnego składamy skargę na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie w związku z wielokrotnymi zaniedbaniami oraz nienależytym wykonywaniem zadań.

UZASADNIENIE

Regionalny dyrektor ochrony środowiska jest organem administracji rządowej niezespolonej, właściwym do realizacji zadań określonych w art. 131 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 2373), a także jest organem w zakresie ochrony przyrody w rozumieniu art. 91 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2021 r. poz. 1098, z późn. zm.) oraz organem w zakresie ochrony środowiska w rozumieniu art. 376 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973, z późn. zm.). Szeroki zakres kompetencji sprawia, że organ ten jest kluczowym ogniwem w systemie ochrony przyrody i środowiska. Od efektywności jego działań zależy nie tylko zachowanie dziedzictwa przyrodniczego ale przede wszystkim bezpieczeństwo ekologiczne współczesnego i przyszłych pokoleń.

Działania Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie na przestrzeni ostatnich lat wskazują, że realizacja celów ochrony przyrody i środowiska, do której został on powołany nie jest przedmiotem jego należytej dbałości zaś poszczególne podejmowane przezeń decyzje są sprzeczne z zasadami zachowania i przywracania równowagi przyrodniczej, zachowania różnorodności biologicznej oraz zapewnienia ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami. W szczególności nasze wątpliwości budzi postępowanie RDOŚ w Krakowie w następujących sprawach:

1. Uzgodnienie projektów uchwał Rady Miasta Krakowa w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Łąki na Klinach”.

Uzgodnienia uchwały rady gminy w sprawie ustanowienia tej formy ochrony przyrody z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska wymaga przepis art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 i 1718). Dokonuje się go w trybie art. 106 KPA, z zastrzeżeniem, że brak przedstawienia stanowiska w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały, jest uważane za uzgodnienie projektu.

W przedmiotowej sprawie RDOŚ w Krakowie nie wydał postanowienia kończącego postępowanie a przez to dokonał milczącego uzgodnienia dwóch wykluczających się projektów – pierwotnego, opartego o rzetelne analizy, obejmującego ochroną obszar o powierzchni 16,25 ha oraz drugiego, złożonego w formie autopoprawki, ograniczonego do obszaru o powierzchni 5,82 ha. Kluczowym zagadnieniem dla ochrony obszarowej jest właściwe wyznaczenie granic formy ochrony, oczywistym jest, że objęcie zbyt małego obszaru lub obszaru nie pokrywającego się z występowaniem siedlisk, czy nieuwzględniającego szerszych powiązań takich jak stosunki wodne powoduje, że niemożliwe jest osiągnięcie zakładanego celu jakim jest zachowanie danego ekosystemu. Mimo tego RDOŚ w Krakowie ograniczył się do jedynie formalnej oceny projektów i nie przeanalizował skuteczności proponowanych rozwiązań. Pobieżny sposób przeprowadzenia niniejszego postępowania, brak wzięcia pod uwagę wszystkich niezbędnych do prawidłowego rozstrzygnięcia okoliczności wskazuje na brak należytej staranności. W szczególności należy podkreślić, że w toku postępowania nieuwzględnione zostało stanowisko ekspertów, którzy w *Opinii w zakresie aktualnego stanu obszarów cennych przyrodniczo na terenie „Łąk na Klinach” oraz ocenie zasadności ustanowienia użytku ekologicznego w obrębie odizolowanych od siebie enklaw* jednoznacznie wskazali iż „w celu zagwarantowania prawidłowych, a nie wyłącznie fikcyjnych warunków ochrony cennych siedlisk i gatunków chronionych istnieje konieczność dokonania znaczących zmian w lokalizacji planowanego obszaru chronionego. Należy przede wszystkim znacząco powiększyć jego obszar oraz połączyć obecnie najcenniejsze siedliskowo płaty w jeden w miarę zwarty obszar użytku ekologicznego, posiadający odpowiedni bufor tj. odsuwający tereny zabudowane na odpowiednią odległość od siedlisk i obiektów chronionych oraz zapewniający korytarze migracyjne”. Biorąc pod uwagę te okoliczności w naszej ocenie RDOŚ w Krakowie winien był odmówić uzgodnienia projektu wg autopoprawki i podjąć działania mające na celu realną ochronę wartości przyrodniczych przedmiotowego obszaru.

2. Postępowanie w sprawie wystąpienia na Potoku Olszanickim szkody w środowisku w wodach, w powierzchni ziemi oraz w gatunkach chronionych i chronionych siedliskach przyrodniczych, w związku z zanieczyszczeniem Potoku wprowadzanymi do niego ściekami.

Postępowanie zostało wszczęte na podstawie zgłoszenia z dnia 20 maja 2019 r. dokonanego przez Stowarzyszenie Nasza Olszanica. Zgłoszenie to było wynikiem wieloletniego działania Stowarzyszenia dokumentującego zanieczyszczanie Potoku Olszanickiego, posiadało bogaty materiał dowodowy, w tym „Syntetyczną analizę wyników badań jakości wód Potoku Olszanickiego wykonanych w latach 2018-2019 przez WIOŚ w Krakowie wraz z oceną możliwości określenia podmiotu odpowiedzialnego za zanieczyszczenie”. Decyzją z dnia 15 kwietnia 2021 r. RDOŚ w Krakowie umorzył postępowanie nie znajdując przesłanek wskazujących na wystąpienie szkody bądź bezpośredniego zagrożenia szkodą w żadnym z elementów środowiska objętych ustawą szkodową. Stowarzyszenie pismem z dnia 5 maja 2021 r. wniosło odwołanie od tej decyzji do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska podnosząc zarzuty naruszenia: art. 12 § 1 KPA w zw. z art. 19 KPA, art. 80 KPA, art. 7 KPA w zw. z art. 77 § 1 KPA w zw. z art. 84 § 1 KPA oraz art. 105 § 1 KPA (w załączeniu). W pełni popieramy to odwołanie, znajdując w postępowaniu RDOŚ w Krakowie w przedmiotowej sprawie kolejny przejaw nienależytego wykonywania zadań w zakresie ochrony środowiska.

3. Katastrofa przyrodnicza i społeczna na obszarze Zachodniej Małopolski i Zagłębia Dąbrowskiego związana z likwidacją kopalni rud cynku i ołowiu „Olkusz-Pomorzany”.

Zakończenie eksploatacji kopalni „Olkusz-Pomorzany” nie znalazło się w obszarze zainteresowania RDOŚ w Krakowie, który nie nałożył obowiązku opracowania raportu oceny oddziaływania na środowisko przed rozpoczęciem działań likwidacyjnych. Należy podkreślić, iż etap likwidacji jest normalnym stadium cyklu funkcjonowania inwestycji, którego skutki na

środowisko mogą być nieobojętne lub nawet bardzo szkodliwe, w związku z czym organ powinien był przewidzieć konieczność zbadania doskonale znanych zagrożeń, oceny możliwości ich minimalizacji oraz określić działania mające na celu naprawienie szkód niemożliwych do uniknięcia, w szczególności przez kompensację przyrodniczą. RDOŚ w Krakowie postanowieniem z dnia 23 czerwca 2015 r., odmówił wszczęcia postępowania w sprawie bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w wodach oraz w powierzchni ziemi w wyniku procesu likwidacji kopalni rud cynku i ołowiu „Olkusz-Pomorzany” poprzez jej całkowite zatopienie. RDOŚ w Krakowie zignorował również kolejne zgłoszenie bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w wodach powierzchniowym zgłoszone przez p. Stefana Piętkę w grudniu 2020 r., którego zakres merytoryczny był kompletnie odmienny niż wcześniejsze zgłoszenie szkody z 2015 r. i stanowił inną szkodę. RDOŚ w Krakowie nie tylko nie wykonał żadnych działań uprzedzających wystąpienie ogromnych szkód w środowisku, ale również po zaistnieniu pierwszych niekorzystnych dla środowiska efektów likwidacji, pomimo licznych doniesień medialnych pozostaje nadal bierny. Sprawa ta dotyczy zaniku przepływu w rzekach Sztoła, Baba i Biała oraz ograniczenia przepływu w rzece Białej Przemszy wraz ze szkodami w świecie roślinnym i zwierzęcym, w tym o znacznych rozmiarach i w gatunkach chronionych. Zaniechania te nie znajdują żadnego usprawiedliwienia i w sposób rażący podważają zaufanie społeczne do organów władzy publicznej. Co szczególnie bulwersujące pracownicy RDOŚ w Krakowie brali udział w licznych „konferencjach” organizowanych przez odpowiedzialnego za szkody ZGH „Bolesław” w Bukownie, legitymizując działania tej firmy stanowiące zagrożenie dla środowiska i prowadzące do szkód w środowisku lub zniszczeń w świecie roślinnym i zwierzęcym stanowiących przestępstwa przeciwko środowisku. Sprawa ta wymaga pilnego podjęcia działań wyjaśniających oraz wszczęcia odpowiednich postępowań dyscyplinarnych.

4. Brak kontroli środowiska w rejonie kombinatu metalurgicznego ArcelorMittal Poland w Nowej Hucie i beczynność wobec wniosku o zagrożenie szkodą w środowisku

RDOŚ w Krakowie otrzymał zgłoszenie wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkodę w środowisku, w wodach oraz w powierzchni ziemi spowodowanych działalnością kompleksu składowisk odpadów, prowadzonego przez spółkę ArcelorMittal Poland S.A Oddział w Krakowie w dniu 23 września 2019 r., które zostało uzupełnione pismem z dnia 2 października 2019 r. Postępowanie w przedmiotowej sprawie wszczęto dopiero po upływie blisko pół roku tj. w dniu 12 marca 2020 r. Od tego czasu RDOŚ nie podjął żadnych działań w zakresie przedmiotowej sprawy lub działania te miały charakter czysto administracyjny. Po ponad półrocznej praktycznej beczynności, w połowie października 2021 r. RDOŚ poinformował zgłaszającego szkodę w środowisku (Fundację Frank Bold) o złożeniu przez ArcelorMittal Poland S.A. w Krakowie opracowania będącego podsumowaniem badań monitoringowych, które organ posiadał w swoich zasobach. Do wyżej wymienionego opracowania Fundacja Frank Bold zgłosiła uwagi merytoryczne w połowie grudnia 2021 r. Pomimo upływu ponad dwóch lata od zgłoszenia szkody postępowanie jest prowadzone w sposób niezwykle przewlekły i niestety nie rokuje na rzetelne rozpatrzenie. W szczególności RDOŚ w Krakowie nie nałożył na AMP obowiązku badania gleb i gruntów, nie tylko na terenie kompleksu składowisk, ale przede wszystkim poza jego granicami, pomimo że istnieją dowody, że takie zanieczyszczenie występuje. Jest to o tyle trudne do zrozumienia, że w rejonie składowisk występują tereny użytkowane rolniczo przez okolicznych mieszkańców, w tym również dla potrzeb upraw roślin konsumpcyjnych, w tym warzyw. RDOŚ w Krakowie nie nałożył również na AMP obowiązku wykonania naprawy wadliwego systemu monitoringu wód podziemnych i zbadania stopnia ich zanieczyszczenia poza terenem kompleksu składowisk, pomimo istniejących w tej kwestii poważnych przesłanek. Biorąc pod uwagę strategiczne kierunki rozwojowe przyjęte przez władze Krakowa, zakładające powstanie nowych inwestycji i zwiększenie liczby miejsc pracy na tym terenie, a nawet tworzenie przestrzeni rekreacyjnych kwestia rzetelnego określenia skali zanieczyszczenia środowiska oraz wdrożenia działań remediacyjnych jest niezwykle istotna.

5. Wyrażenie zgody na umyślne niszczenie siedlisk oraz umyślne przemieszczanie w środowisku przyrodniczych okazów kruszczyka szerokolistnego, buławnika wielokwiatowego, buławnika mieczolistnego oraz pokrzyka wilczej jagody z terenu Leśnictwa Dubie, Nadleśnictwo Krzeszowice w związku z wycinką drzew planowaną w celu powiększenia obszaru eksploatacji złoża dolomitu Kopalni Dubie (obszar Parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie).

Wydanie decyzji derogacyjnej pozwalającej na zniszczenie siedliska tylko 3 gatunków roślin ściśle chronionych i 1 częściowo chronionej dla inwestycji prywatnej, która nie ma przymiotu nadrzędnego interesu publicznego (decyzja derogacyjna RDOŚ Kraków obejmowała: do 70 sztuk kruszczyka szerokolistnego, do 10 sztuk buławnika wielkokwiatowego, do 10 sztuk buławnika mieczolistnego, do 5 sztuk pokrzyki wilczej jagody). RDOŚ Kraków mimo wiedzy, że na terenie objętym derogacją występuje większa liczba chronionych osobników objętych derogacją oraz że występują jeszcze inne liczne i udokumentowane gatunki ściśle i częściowo chronione zupełnie zignorował ten fakt. Towarzystwo na Rzecz Ochrony Przyrody wskazywało, że na przedmiotowym terenie objętym postępowaniem znajduje się bardzo dużo roślin chronionych, w tym ściśle chronionych, które nie zostały zinwentaryzowane przez inwestora oraz RDOŚ, jak również nie zostały objęte wnioskiem o zezwolenie na dokonanie czynności zakazanych. Należą do nich m.in.: buławnik mieczolistny, buławnik wielkokwiatowy, buławnik czerwony, podkolan biały, kruszczyk rdzawoczerwony, kruszczyk siny, kruszczyk połabski, lilia złotogłów, pokrzyk wilcza jagoda, wawrzynek wilczełyko, gruszczyk jednokwiatowy, gruszczyk okrągłolistny. Ponadto Dyrektor RDOŚ wydając decyzje derogacyjne całkowicie pominął fakt jednoczesnego zniszczenia siedlisk chronionych unijnymi dyrektywami: 9130-żyzne buczyny oraz 9150-ciepłolubne buczyny storczykowe, umożliwiając tym samym ich bezprawne zniszczenie. Dowodem na występujące w terenie a pominięte w decyzji derogacyjnej i zagrożone bezprawnym zniszczeniem gatunki i siedliska jest opracowanie z 2019 r. przyrodnika i pracownika Muzeum im. Mazarakich w Chrzanowie Pana Piotra Grzegorzka, znajdujące się w dokumentacji naukowej wspomnianego muzeum pn. „Badania florystyczne w rejonie Łysej Góry w Siedlcu oraz na obrzeżu kamieniołomu Dubie”, które zostało przekazane RDOŚ Kraków przez Towarzystwo na Rzecz Ochrony Przyrody. Ponadto, mimo postępowania odwoławczego w GDOŚ w Warszawie w tej sprawie RDOŚ Kraków przeprowadził drugie postępowanie derogacyjne i wydał decyzję obejmującą gatunki objęte pierwszą zaskarżoną decyzją derogacyjną. Kolejną nieprawidłowością jest zaakceptowanie przez RDOŚ Kraków przedsięwzięć górniczych (kopalnia Dubie, kopalnia Czatkowice), w opiniach uzgadniających do postępowań środowiskowych, w zakresie na które nie ma odstępstw w Uchwale Sejmiku Województwa Małopolskiego Nr XV/247/11 w sprawie Parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie. Jest to przede wszystkim zgoda na przeróbkę kopaliny w mobilnych zestawach kruszących na terenie Parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie, dla którego możliwe są jedynie odstępstwa dla eksploatacji złoża (zgodnie z Normami Górniczymi jest to tylko wydobywanie kopaliny) i to wyłącznie w zakresie określonym decyzjami środowiskowymi, a decyzje powinny uwzględniać wszystkie przepisy obowiązującego prawa. Ponadto RDOŚ Kraków procedował odstępstwa w ochronie mimo braku decyzji środowiskowej, która w przypadku Parku Krajobrazowego jest kluczowa i powinna poprzedzać derogację.

6. Wniosek o poszerzenie obszaru rezerwatu przyrody „Madohora”.

Pismem z dnia 28 października 2019 r. Burmistrz Andrychowa złożył w RDOŚ w Krakowie wniosek o poszerzenie obszaru rezerwatu przyrody „Madohora” o powierzchnię 29,24 ha. Mimo wstępnej przychylności dla tej inicjatywy stanowisko RDOŚ uległo zmianie po negatywnej opinii Lasów Państwowych. Dalsze działania, w szczególności wymóg

sporządzenia waloryzacji przyrodniczej i brak zapewnienia finansowania dla tego zadania noszą znamiona celowego przewlekania postępowania co stoi w sprzeczności z zasadami wyrażonymi w art. 12 KPA. Szczegółowy opis okoliczności sprawy wraz z szeroko uargumentowanymi zarzutami znajduje się w skardze Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze z dnia 2 lutego 2022 r. stanowiącej załącznik do niniejszego pisma. Niżej podpisani w pełni zgadzają się z jej treścią i popierają zawarte w niej postulaty.

7. Wniosek o utworzenie rezerwatu przyrody „Mała Puszcza Kleszczowska”.

RDOŚ w Krakowie pismem z dnia 25 lutego 2021 roku (znak: OP.6200.1.2021.BZ) odrzucił wniosek o powołanie przedmiotowego rezerwatu. Sposób przeprowadzenia postępowania, a także nieadekwatne działania po otrzymaniu dalszych informacji o walorach przyrodniczych terenu projektowanego rezerwatu od ekspertów i przedstawicieli środowiska naukowego wskazują na brak wnikliwości organu, lekceważący stosunek do dowodów przedstawianych przez stronę społeczną oraz brak dobrej woli w celu powołania rezerwatu. Szczegółowy opis okoliczności sprawy wraz z szeroko uargumentowanymi zarzutami znajduje się w skardze inicjatywy społecznej „Ratujmy kleszczowskie wąwozy” z dnia 26 stycznia 2022 r. stanowiącej załącznik do niniejszego pisma. Niżej podpisani w pełni zgadzają się z jej treścią i popierają zawarte w niej postulaty.

Przywołane wyżej przykłady jednoznacznie wskazują, że utrwaloną praktyką postępowań prowadzonych przez RDOŚ w Krakowie jest działanie naruszające artykuły 7 i 8 §1 KPA. Wielokrotne niepodjęcie czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, w tym ignorowanie dowodów przedstawianych przez strony, przy jednoczesnym przerzucaniu ciężaru dowodu co do istotnych okoliczności sprawy na stronę występującą w interesie społecznym, oraz brak własnej inicjatywy w przeprowadzaniu dowodów z urzędu, skutkowało podejmowaniem decyzji nie spełniających zasady prawdy obiektywnej a przez to podważających zaufanie uczestników postępowań do władzy publicznej.

Szczególnie rażącym schematem działania RDOŚ w Krakowie jest bierna postawa wobec celu utrzymywania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych przejawiająca się brakiem inicjatywy w sprawie powoływania form ochrony przyrody oraz nieuwzględnianiem wartości przyrodniczych obszarów wnioskowanych do objęcia formami ochrony przyrody. W obliczu alarmujących danych o spadku bioróżnorodności spowodowanym antropopresją, zanieczyszczeniem środowiska i zmianami klimatu niezbędne jest proaktywne działanie organów administracji publicznej w celu identyfikacji i ochrony zasobów przyrodniczych. Zbyt wąskie rozumienie „szczególnych wartości przyrodniczych”, których brakiem argumentowane są odmowy powoduje ryzyko nieosiągnięcia celów Europejskiej Strategii na rzecz Bioróżnorodności 2030, która zakłada stworzenie znacznie większej i spójnej sieci obszarów chronionych, jak również objęcie ochroną prawną co najmniej 30 % unijnych obszarów lądowych. Ze strony RDOŚ w Krakowie nie tylko brak jest działań własnych, ale również elementarnej przychylności dla inicjatyw społecznych w tym zakresie.

W związku z powyższym, mając na uwadze liczne zaniedbania i przypadki nienależytego wykonywania zadań przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie wnosimy o odwołanie p. Rafała Rosteckiego z pełnionej funkcji.

Anna Treit, Ratujmy Kleszczowskie
Wąwozy

Monika Konieczna, Akcja Ratunkowa dla
Krakowa

Katarzyna Pilitowska, Akcja Ratunkowa dla
Krakowa, Siostry Rzeki

Łukasz Maślona, Funkcja Miasto, oraz w
imieniu Nasza Olszanica

Mariusz Waszkiewicz, Towarzystwo
na Rzecz Ochrony Przyrody

Mariusz Czop - w imieniu, Związek
Stowarzyszeń "Zielony Ring Przemysły"

Daria Gosek-Popiołek, posłanka na Sejm
Rzeczypospolitej

Antoni Kostka, Fundacja Dziedzictwo
Przyrodnicze